

HIZTEGI BATUA

lekora - lozorro

lekora

-tik lekora *Ipar.* '-tik kanpora; -ren ondoan, handik berehala'

-z lekora *Ipar.* '-z kanpora': *zeren ez da nihor onik Jainkoaz lekora*

leku

leku eman

leku(-)izen

lekuan 'beharrean', aditzaren era burutuaren ondoan: *lehengo neke gogorrek arindu lekuan, eman zizkien neke berriak*

lekuan-lekuan adlag.

lekuan lekuko izlag.: *lekuan lekuko fruituak ezagutu nahi zituen*

lekutan: *lekutan dago lan horren bukaera!*

lekutara

leku onean (egon, etab.): *orain ordaindu behar dizudala? Bai, leku onean!*

-ren lekuan '-ren ordezt': *arrainaren lekuan suge bat emango dio*

lekualdaketa

lekualdatu, lekualda, lekualdatzen, *da/du* ad.

lekualdatze

lekuko

lekukotasun

lekukotu, lekuko(tu), lekukotzen, *da* ad.

lekune

lekuratu, lekura(tu), lekuratzen, *da/du* ad.

lekutu, leku(tu), lekutzen, *da/du* ad. 'urrundu, baztertu, desagertu': *Jesus handik lekutu eta bere herrira itzuli zen; bazterrera lekutu zuen*

lekutze

lelo 1 iz. 'errepika; askotan errepikatzen dena'

lelo 2 izond. batez ere *Bizk.* 'ergela'

lelokeria

lelotu, lelo(tu), lelotzen, *da/du* ad.

lema, itsasontziarena

lemamia* e. legamia

lemari

lemazain

lengoaita *Zah. h. mintzaira, hizkuntza*

lengoradu* e. mihi-arrain

leninismo

leninista

lente *Heg. h. leiar*

lenteja* e. dilista

lentilla 1 'begjetakoa'; 2 e. dilista, ilar xabal

lento: *Pagellus acarne*

leopardo* e. lehoinabar, pantera

lepahori: *Martes martes*

lepautzai

lepazuri: *Martes foina*

lepo**lepo egin** 'lepoa moztu'**lepoa egin** (ipini, jokatu, etab.) 'apustu egin'**leporaino**

-(r)en lepora

-(r)en lepotik

lepoalde**lepegain****lepo(-)hezur****lepo-luze****lepo-motz****lepo-okar****lepo-zintzur** *Ipar.* 'lepoa'**lepoko****lepondo****leporatu**, lepora(tu), leporatzen, 1 *dio* ad.: *hilketa berari leporatu ziotelako*; 2 *du* ad.: *berrehun kiloko harria leporatu baietz!***lepozaki** 'lepondoa'**lepra** h. **legendar****lepradun** h. **legendar****ler**: *Pinus* sp.**ler beltz****ler gorri****lera 1** = **narra** 'gurpilik gabeko orga'**lera 2** 'grina' batez ere *Bizk.***leratsu** 'grinatsua'**lerdamin** h. **aloe****lerde** = **adur****lerden****lerdendu**, lerden(du), lerdentzen, *da/du* ad.**lerdengarri****lerdenki****lerdentasun****lerdoi** = **pinudi****lerradura** = **lerrakuntza****lerragarri****lerrakor****lerrakuntza** = **lerradura****lerraldi****lerrarazi**, lerraraz, lerrarazten, *du* ad.**lerratu**, lerra, lerratzen, *da* ad.**lerro****lerro-lerro** adlag.**lerroan****lerroka****lerrokada****lerrokatu**, lerroka(tu), lerrokatzen, *da/du* ad.**lertsun**: *Grus grus***lertxun**: *Populus tremula***lertxundi****lertzoz** *Ipar.* 'lohitasuna'**lertzotu**, lertzo(tu), lertzotzen, *Ipar.* *da/du* ad.**lesbianismo**lesuin* e. **pezoi****letagin****letania****letaria** h. **letania**

letoi

letra

letra larri = maiuskula

letra xehe = minuskula

letra nagusi* e. letra larri (eta maiuskula)

letra xipi* e. letra xehe (eta minuskula)

letradu *Heg.* 'legelaria'

letradun

letragabe

letratu 'ikasia, letraduna'

letrazale

letreiatu, letreia, letreiatzen, *du ad.*letxe *Bizk. h.* legetxe, bezalaxe

letxuga h. uraza

leukozito

leun

leunarazi, leunaraz, leunarazten, *du ad.*leundu, leun(du), leuntzen, *da/du ad.*

leungarri

leunkeria

leunketa

leunki

leunkiro

leuntasun

leuntzaille

leuzemia

lexikal

lexiko

lexikografia = hiztegegintza

lez *Bizk. h.* legez

leze* e. leize

lezka: *Typha sp.*

lezoi h. pezoi

libera 1 'Frantziako dirua'; 2 *Ipar. h.* libra

libera esterlina

liberal 1 *Zah.* izond. 'eskuzabala'liberal 2 iz. eta izond.: *karlistak eta liberalak*

liberalismo

liberalkeria

liberalki

liberaltasun

liberdi 'libra(-)erdia'

libertate batez ere *Ipar.* 'askatasuna'libertimendu *Ipar.*libertitu, liberti, libertitzen, *Ipar. h.* dibertitu, jostatu

libido

libra 'pisu-neurria': *libra-erdi*librantza *Ipar.*librarazi, libraraz, librarazten, *du ad.*libratu, libra(tu), libratzen, 1 *du ad.* 'atera, askatu'; 2 *Lgart.* 'kaka egin'

libratzaille

libre

libreki

libro *Ipar. h.* libre, aske

liburu

liburu(-)denda

liburudenda* e. **liburu(-)denda**

liburugile

liburugintza

liburuki

liburukote

liburutegi

liburuxka

liburuzain

liburuzale

liga 1 1 'elkarte-mota'; 2 'kirol(-)lehiaketa'

liga 2 'ardoak-eta eratzen duten hondar lodia'

liga-txapelketa

lignito

libazi* e. **linazi**

liho: *Linum sp.*

lika = biska

likatsu = biskatsu

likatu, lika(tu), likatzen, *da/du ad.* = **biskatu**

liken: *Lichenes*

likido = isurkari

likidu* e. **likido**

likin Bizk. 'itsaskorra, likatsua'

likiskeria

likistasun

likistu, likits/likistu, likisten, *da/du ad.*

likits 'zikina, lizuna'

lili Ipar. edo Jas. 'lorea'

lilipa 'nartzisoa'

lilitegi

lilitu, lili(tu), lilitzen, *da ad.*

liliztatu, lilizta, liliztatzen, *du ad.*

lilura

lilurabide

liluragarri

lilurakeria

lilurakor

liluraldi

liluramendu

liluratu, lilura(tu), liluratzen, *da/du ad.* 1 'argi gehiegiak ikusmena nahasi': *argiaren distirak begiak liluratu dizkielako*; 2 *hegaztia liluratzen duen sugea*

liluratzaille

lima 1 'altzairuzko lanabesa'

lima 2: *Citrus limetta*

limikatu* e. **milikatu**

limoi

limoiondo: *Citrus limon*

limondo: *Citrus limetta*

limosna

limosna egin

limosna eman

limosnagile

limosnari

limuri

limurkeria

limurkor

limurrarazi, limurraraz, limurrarazten, *du ad.*

limurtu, limur, limurtzen, 1 *da/du* ad. 'irristatu, labaindu'; 2 *du* ad. 'lerratu, zerbaite egitera bultzatu': ez dakit nork limurtu duen haiei dirua uztera

limurtzaile

linabera

linai *Gip.* edo *Naf.* 'gorua'

linazi

linbo

linburi* e. **limuri**

linburtu* e. **limurtu**

linea

lineal

linfa

lingirda* e. **lirdinga**

linguista = hizkuntzalari

linguistika = hizkuntzalaritza

linguistikoko: atlas linguistikoa = hizkuntz atlasa

lino h. **lio**

linotipia

linterna 1 *Ark.*; 2 *Heg.* h. esku(-)argi

lintzura 'zingira'

linu* e. **lino**

lipar 1 'unea': hari begira gelditu naiz lipar batez; 2 *Ipar.* 'apurra, zati txikia': ogi liparrik ez dut etxean

lipizta 'kalapita'

lipotimia

lipu* e. **lupu**

lira 1 'musika-tresna'

lira 2 'diru-banakoa'

lirain

liraindu, lirain(du), liraintzen, *da/du* ad.

liraintasun

liranja* e. **laranja**

lirdinga

lirdingatsu

lirika

liriko

lirin *Jas.* 'umoa, heldua': gordinak jaten dituenak jan ditzake lirinak

lirindu, lirin(du), lirintzen, *Jas.* 'gehiegi umotu'

lirio *Heg.*

lisaburdina

lisaketa

lisatu, lisa, lisatzen, *du* ad.

lisatzaile

liseriketa* e. **digestio**

lisiba* e. **lixiba**

liskar

liskarbide

liskarraldi

liskarti

liskartsu

liskartu, liskar(tu), liskartzen, *da* ad.

liskatsu* e. **likatsu**

lista = zerrenda

listafin *Ipar.* 'liztorra'

listari 'hari sendoa'

listu

listuka

listukari

litera* e. ohatze
literario
literato
literatura
literaturazale
litio
litografia
 litra* e. litro
litro
lits
liturgia
liturgiko: *musika liturgiko = liturgia(-)musika*
litxar
litxarrerria
litxarrero *Heg.*
lixiba
lixibatu, *lixiba(tu)*, *lixibatzen*, *du ad.*
lizar: *Fraxinus sp.*
lizardi
lizentzi izan *Gip., Herr.* h. **zilegi izan**
lizentzia
lizentziadun
lizentziatu *Heg.* h. **lizentziadun**
lizeo
lizpaper
liztor: *Vespoidea (superfam.)*, etab.
liztortzar h. **kurumino:** *Vespa crabro*
lizun
lizunarazi, *lizunaraz*, *lizunarazten*, *du ad.*
lizundu, *lizun(du)*, *lizuntzen*, *da/du ad.*
lizunkeria
lizunki
lizunkiro
lizunkoi
lizuntasun
lo
 lo egin
 lo eragin
 lo-lo, haur-hizkerakoa
 loak hartu, *du ad.:* *bitarte hartan loak hartu zuen Jesus*
 lotan
lo-belar: *Papaver somniferum*
loaldi
loba *Bizk.*
lodi
lodiarazi, *lodiaraz*, *lodiarazten*, *du ad.*
lodiera
lodikote
loditasun
loditu, *lodi(tu)*, *loditzen*, *da/du ad.*
lodixko
loeri ! 'logalea, logura'; 2 'gaitza'
logale
logaletu, *logale(tu)*, *logaletzen*, *da/du ad.*
logaritmo
logela
logika

logikari
logiko iz. eta izond.
logura
lohi iz. eta izond.
lohidura
lohigabe
lohihartzeko iz. ‘lan(-)jantzia’
lohikeria
lohitasun
lohitsu
lohitu, lohi(tu), lohitzen, *da/du* ad.
lohitatu, lohitza, lohitatzen, *Ipar.* ‘lohitu’ *da/du* ad.
loina: *Chondrostoma* sp.
loka 1 izond. eta adlag.: *oilo loka*; *oiloa loka jarri da*
loka 2 adlag. ‘koloka’: *loka-loka jarri zitzaizkion hortzak*
lokabe
lokabetasun
lokabetu, lokabe(tu), lokabetzen, *da/du* ad.
lokailu
lokal
lokarrarazi, lokarraraz, lokarrarazten, *du* ad.
lokarri
lokartu, lokar, lokartzen, *da* ad.: *berehala lokartu zen haurra*
lokatu, loka(tu), lokatzen, *da/du* ad.
lokatz iz. ‘lohia, basa’
lokatza ‘lokaztia, lokatza dagoen tokia’
lokazti
loki ‘buruaren alboko alde’
loki(-)hezur
lokia *Ipar.* ‘heldulekua’
lokotx ‘morkotsa, lakatza’
lovide *Ipar.* ‘heldulekua’
lor
zor eta lor
loradenda
lorail h. **maiatz**
loraketa
loraldi
lorarazi, loraraz, lorarazten, *du* ad.
lorategi
loratu, lora, loratzen, *da/du* ad.
loratze
lorezain
lorezaintza
lorbide
lore
lore(-)hauts = polen
lore(-)ontzi
lore(-)orratz = pistilo
 lore-zil* e. **lorezil**
loredun
lore(-)ontzi
loretoki
loretsu
lorezil = estamine
lorezatu, lorezta, loreztatzen, *da/du* ad.
loria 1 ‘aintza’; 2 *Ipar.* ‘poza’

loriagarri *Ipar.*

loriatu, loria(tu), loriatzen, *Ipar. da/du* ad. 'poztu'

lorifikatu, lorifika, lorifikatzen, *Ipar. G.er.*

lorios *Ipar.*

loro: *Psittacula sp.*

lorpen

lorraldi

lorratz

lorrin *Bizk.* 1 izlag.: *eguraldi lorrina*; 2 iz.: *satorrak soroan lorrinak egin ditu*

lorrindu, lorrin(du), lorrintzen, *Bizk.:* *basatzen lorrindu; etxea eta ondasunak lorrintzen*

lortu, lor, lortzen, *du* ad.

losintxa

losintxari

losintxatu, losintxa(tu), losintxatzen, *du* ad.

lotaratu, lotara(tu), lotaratzen, *da/du* ad.

lotarazi, lotaraz, lotarazten, 'lotzera behartu', *du* ad.

lotazil h. abendu

lotinant *Ipar.*

loteria

loti

loto: *Nelumbo nucifera* edo *Nymphaea lotus*

lotsa 1 'ahalkea'; 2 *Ipar.* 'beldurra'

lotsa gaizto

lotsa izan

lotsabako *Bizk.*

lotsabide

lotsagabe

lotsagabeko

lotsagabekeria

lotsagabeki

lotsagabetasun

lotsagabetu, lotsagabe(tu), lotsagabetzen, *da/du* ad.

lotsagaldu izond.

lotsagalduko

lotsagarri

lotsagarrikeria

lotsagarritzko

lotsaizun *Jas.*

lotsakor

lotsaldi

lotsarazi, lotsaraz, lotsarazten, *du* ad.

lotsari *Bizk.* batez ere, 1 'lotsa'; 2 *Pl.* 'giza ernalkinen ageriko zatia': *ikusi zuen bere aitaren lotsariak agerian zeudela*

lotsati

lotsatu, lotsa(tu), lotsatzen, *da/du* ad.

lotseria *Ipar.* 'beldurra'

lotsor

lotu, lot, lotzen, 1 *du* ad.; 2 *zaio* ad. 'atxiki, itsatsi'; 3 *zaio* ad. 'heldu, oratu; ekin': *zeri lot ez dakizula; bizitza berri bati lotu*

lotune

lotura

lotutasun

lotzaile

lozorro

(Euskaltzaindiak, Baionan, 1998ko maiatzaren 29an, onartua)